

TYÖNEUVOSTO

LAUSUNTO

TN 1369-00 (ään. 5-2)

PL 32

00023 VALTIONEUVOSTO

puh. 09 - 645 593

21.9.2000

1/2000

Lausunnonpyytäjä:

Mikkelin työsuojelupiiri

Asia:

Palolaitoksen viranhaltijoiden oikeus kieltäytyä varallaolosta työaikalain (605/1996) perusteella.

Työnantaja:

A:n kaupunki

Lausuntopyyntö

Mikkelin työsuojelupiiri on pyytänyt työneuvoston lausuntoa siitä,

- 1) onko A:n kaupungin palolaitoksen viranhaltijoilla oikeus kieltäytyä varallaolosta silloin, kun työaikajärjestelmä perustuu työaikalain 14 §:n nojalla myönnettyyn poikkeuslupaan ja siitä,
- 2) voidaanko palo- ja pelastuslaitoksen viranhaltijat velvoittaa olemaan toistuvasti varalla silloin, kun työaikajärjestelmä perustuu työaikalain 6 §:n tarkoittamaan säännölliseen työaikaan.

Työsuojelupiiri on todennut, että A:n kaupungin palolaitokselle on myönnetty työaikalain (605/1996) 14 §:n nojalla poikkeuslupa, jonka mukaan työaika on keskimäärin 42 tuntia viikossa. Säännöllinen työaika on poikkeusluvan mukaan 24 tuntia, josta aktiivityöaika on 12 tuntia. Työvuoron jälkeen seuraa kolme vapaapäivää. Lupa ei sisälly mitään ehtoja ja se on voimassa 31.12.2000 saakka. Lupa on ollut voimassa samansisältöisenä jo usean vuoden ajan.

A:n kaupunginvaltuusto päätti 10.5.1999, että osa palomiehistä on edellä mainittujen työaikojen lisäksi varalla. Varallaolo alkaa säännöllisen työvuoron jälkeen arkisin kello 16.00 ja viikonloppuisin kello 8.00 ja päättyy seuraavan työvuoron alkuun. Työsuojelupiirin mukaan henkilöstö on tyytymätön varallaolojärjestelmään, koska työhön sidonnaisuus on muodostunut liian suureksi ja ylitöiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Järjestelmässä esiintyy myös jatkuvasti työturvallisuutta vaarantavia tilanteita miehistövajeen vuoksi.

Työsuojelupiiri toteaa, että A:n kaupungin sille toimittamista selvityksistä ilmenee, että ylitöiden määrät ovat työaikalain sallimissa rajoissa. Työnantajan ja henkilökunnan mielipiteet varallaolojärjestelmän vaikutuksesta työturvallisuuteen poikkeavat toisistaan. Työnantaja ja henkilöstön edustajat eivät ole päässeet sopimukseen työaikojen muuttamisesta. Työnantajan mielestä asiaa ei voida ratkaista ennen kuin Kuopion hallinto-oikeus on ratkaissut kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdyn valituksen. Henkilöstön edustajat ovat katsoneet, että varallaolojärjestelmä pitäisi epätarkoituksenmukaisena purkaa ja tavoitteena on palata poikkeusluvan mukaisen järjestelmään ilman varallaoloa.

Työsuojelupiiri on ilmoittanut, että Kuopion hallinto-oikeuteen tehty valitus koskee A:n kaupunginvaltuuston 10.5.1999 tekemää päätöstä varallaolojärjestelmästä. Valitus on tehty palo- ja pelastustoimesta annetun lain nojalla, joten hallinto-oikeudessa ei todennäköisesti tulla käsittelemään työaikalain 5 §:n 3 momentin soveltamista ja tulkintaa.

Työsuojelupiirin mukaan vasta vuonna 1999 on joissakin palolaitoksissa esiintynyt tarvetta lisätä poikkeuslupien mukaisiin työaikajärjestelmiin varallaolo. A:n kaupungin edustajat ovat muun muassa 26.11.1999 pidetyssä neuvottelussa perustelleet varallaolon liittämistä työaikajärjestelmään taloudellisilla syillä. Työsuojelupiiri katsoo, etteivät taloudelliset syyt voimissaan tapauksessa olla työaikalaissa tarkoitettuja erittäin pakottavia syitä määrätä viranhaltija ilman suostumustaan varallaoloon. A:n kaupungissa on vuosikautia voitu hoitaa palo- ja pelastuslain mukaiset tehtävät ilman varallaolojärjestelmää. Työsuojelupiirin mukaan kyseessä ei ole työn laadun ja erittäin pakottavien vuoksi välttämätön varallaolo. Työsuojelupiiri katsoo, ettei lainsäätäjä huolimatta lain ja hallituksen esityksen sanamuodoista ole tarkoittanut varallaoloon perustuvaa työaikajärjestelmää säännönmukaiseksi ja pysyväksi.

Muut asiakirjat

Lausuntopyynnön liitteenä on A:ssa 1.12.1999 pidetystä neuvottelutilaisuudesta laadittu muistio. Tilaisuuden tarkoituksen oli kuulla A:n kaupungin ja työntekijöiden edustajia varallaolon käytöstä. Paikalla oli sekä kaupungin että A:n Palomiehet SPAL ry:n edustajat. Tilaisuus järjestettiin työsuojelupiirin toimesta.

Asianosainten kuuleminen

Työneuvosto on varannut A:n kaupungille sekä A:n palomiehet SPAL ry:lle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa.

A:n kaupunki toteaa selvityksessään, että muissakin palolaitoksissa kuin A:ssa on jouduttu ottamaan taloudellisista syistä käyttöön varallaolojärjestelmä. Järjestelmä turvaa miehistön vähimmäisvahvuuden saatavuuden ja turvallisuuden operatiivisissa tilanteissa. A:ssa varallaolojärjestelmän piirissä olevilla henkilöillä on keskimäärin yksi varallaoloperiodi kuukaudessa. Periodi on kahden työvuoron välinen aika. Maanantaista perjantaihin varallaolo alkaa klo 16.00 ja päättyy seuraavana aamuna klo 8.00 (16 varallaolotuntia). Lauantaisin ja sunnuntaisin varallaolo alkaa klo 8.00 ja päättyy seuraavana aamuna klo 8.00 (24 tuntia vuorokaudessa). Varallaolojärjestelmällä taataan tavoitevahvuisen yksikön saatavuus ja näin syntyvä työhön sidonnaisuus ei ole merkittävä.

A:n palomiehet SPAL ry katsoo, että varallaolosta ei ole sovittu. Ns. kotivarallaolo koskee vain erityisiä ja poikkeuksellisia olosuhteita eikä pelastustointia voida rakentaa sen varaan. Viranhaltijoilla on oikeus kieltäytyä varallaolosta eikä viranhaltijoita voida toistuvasti velvoittaa varallaoloon. Yhdistys katsoo, että vireillä oleva valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä ei ole peruste laiminlyödä työturvallisuutta ja työaikanormeja.

Lisäselvitys

Työneuvosto on pyytänyt A:n kaupungilta lisäselvitystä seuraaviin asioihin

- mikä oli palolaitoksen henkilöstön lukumäärä ennen varallaolojärjestelmän käyttöönottoa ja mikä se on ollut varallaolojärjestelmän käyttöönoton jälkeen? Onko miehityksessä tapahtunut muutoksia ja jos on, niin millaisia?
- minkä takia varallaolojärjestelmä on otettu käyttöön? Miten operatiivisten tilanteiden hoito suoritettiin ennen varallaolojärjestelmää? Mitä eroa tässä suhteessa on, kun verrataan aikaa ennen varallaolojärjestelmää ja aikaa sen käyttöönoton jälkeen?

A:n kaupunki on todennut selvityksessään, että palolaitoksen vakinaisen henkilökunnan määrä ei ole muuttunut varallaolojärjestelmän aikana. Varallaololla korvattiin yksi vuosi- tai sairauslomalla ollut viranhaltija. Työvuorossa on kuusi palomiestä, yksi paloiesimies ja palomestari, joka on virkaajan ulkopuolella päällystöpäivystäjänä asuntovarallaolossa ja osallistuu kaikkiin hälytystehtäviin varallaolonsa aikana.

A:n kaupunki toteaa lisäksi, että kaikkia toimintoja on pyritty järjestämään ja tässä yhteydessä pidettiin tarkoituksenmukaisena siirtyä lausuntopyyntöä kuvattuun varallaolojärjestelmään,

Ennen järjestelmään siirtymistä kuultiin läänin valmiusjohtajaa. Operatiivisten tilanteiden hoito erosi varallaolojärjestelmän aikana sitä edeltäneestä ajasta siten, että jos työvuorossa oli kaksi palomiestä lomalla, niin toisella oli sijainen ja toinen korvattiin asuntovarallaolossa olevalla palomiehellä, jolla oli käytössään palolaitoksen hälytysajoneuvo ja hälytyspuhelin. Varallaolija hälytettiin ylityöhön paloasemalle, jos toinen sairaankuljetusauto lähti tehtävään. Jos kyseessä oli sammutuspelastustehtävä, varallaolossa ollut hälytettiin suoraan kohteeseen tai tarvittaessa tuomaan paloasemalta lisäkalustoa.

A:n kaupunki toteaa, että kaupunginvaltuusto on 12.06.2000 tehnyt päätöksen, jolla se hyväksyi palokunnan työvuoron vahvuudeksi 6+1+1 siten, että vuosi- ja sairauslomien ajaksi palkataan sijaiset. Näin ollen varallaolojärjestelmä on käytössä poikkeustapauksissa eli silloin, kun päteviä sijaisia ei ole saatavissa.

Edellä olevan perusteella työneuvosto esittää äänestyksen (5-2) jälkeen lausuntonaan seuraavan.

TYÖNEUVOSTON LAUSUNTO

1. Varallaolo ja säännöllinen työaika

Työaikalain (605/1996) 5 §:n 1 momentin mukaan työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijän on oltava asunnossaan tai muualla tavoitettavissa niin, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön. Myös viranhaltija voi tehdä tällaisen sopimuksen (1 §:n 2 momentti).

Viranhaltijan varallaolo ei kuitenkaan aina perustu vapaaehtoisuuteen. Työaikalain 5 §:n 3 momentin mukaan julkisen yhteisön virkamies tai viranhaltija ei saa kieltäytyä varallaolosta, jos varallaolo on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä.

Varallaolosta voidaan sopia laissa säädetyin tavoin riippumatta siitä, minkä lainkohdan perusteella säännöllinen työaika määräytyy. Julkisen yhteisön virkamies tai viranhaltija voidaan myös määrätä olemaan varalla riippumatta siitä, mihin työaikalain säännökseen säännöllinen työaika perustuu. Julkisyhteisön yksipuolista määräysvaltaa rajoittavat kuitenkin työaikalain 5 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset. Näiden edellytysten täyttyessä varallaolo voidaan julkisyhteisön määräyksestä yhdistää myös työaikalain 14 §:n mukaiseen poikkeukselliseen säännölliseen työaikaan.

2. Julkisyhteisön oikeus määrätä viranhaltija varallaoloon

Kunnan viranhaltija ei voi kieltäytyä varallaolosta, mikäli varallaolo on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä. Hallituksen esityksen melko niukoissa perusteluissa työaikalain 5 §:n 3 momentiksi on viitattu julkisyhteisöjen lakisääteisiin velvollisuuksiin huolehtia yhteiskunnan ja yksilön kannalta tärkeistä tehtävistä. Tällaisia tehtäviä voi hallituksen esityksen mukaan olla muun muassa palo- ja pelastustoimessa. Säännöksessä tarkoitettuina töinä "voitaisiin pitää töitä, joiden on yleisen tai yksityisen edun vuoksi jatkettava häiriintymättöminä" (HE 34/1996, s. 42). Töiden olisi oltava luonteeltaan sellaisia, että niitä ei voida siirtää tehtäväksi myöhemmin ilman, että kansalaisten henki, terveys tai omaisuus vaarantuu. Hallituksen esityksessä korostetaan, että julkisen yhteisön on voitava turvata "kaikissa tilanteissa kansalaisen ja yhteiskunnan turvallisuus ja hyvinvointi".

Töiden "laadun" lisäksi viranhaltijan määrääminen olemaan varalla edellyttää "erittäin pakottavia syitä". Lainvalmistelutöissä ei ole selvitetty yksityiskohtaisesti, mitä viimeksi lainatulla lausumalla on tarkoitettu. Jonkinlaista johtoa työaikalain 5 §:n 3 momentin tulkintaan voisi periaatteessa saada lain 18 §:n 4 momentin perusteluista. Näissä on kuitenkin lähinnä vain viitattu lain 5 §:n 3 momentin perusteluihin.

Vuoden 1946 työaikalain (604/1946) 11 §:n 8 momentin mukaan "viran tai toimenhaltija" ei saanut kieltäytyä tekemästä ylityötä, jos sen suorittaminen oli "työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä", vaikka ylityön teettäminen yleensä edellytti virkamiehen tai viranhaltijan suostumusta. Työneuvosto on tästä työaikalain 5 §:n 3 momentin ja 18 §:n 4 momentin kanssa samanasaisesta lainkohdasta antamassaan lausunnossa (TN 208-51) todennut, että

"(t)ämän laatuista työtä on lähinnä sellainen valtion, kunnan tai muun julkisen yhdyskunnan laitoksissa, kuten sairaaloissa, vankiloissa ja huoltolaitoksissa, poliisilaitoksissa, palolaitoksessa, rautateillä (ja postissa) tehtävä työ, jonka yleisen edun takia tulee häiriintymättömästi jatkua. Jos tehtävään pystyvää työvoimaa jostakin syystä ei ole tällaiseen työhön käytettävänä niin paljon, että säännöllinen työaika siihen riittää, on kysymyksessä sellainen työaikalain 11 §:n (3) momentissa tarkoitettu tapaus, jossa viran tai toimen haltija ei saa kieltäytyä tekemästä laissa sallittua määrää ylityötä. Työaikalain asianmukainen soveltaminen edellyttää kuitenkin, että työvoima kysymyksessä olevissa laitoksissa pidetään niin suurena, että normaalitapauksissa - niihin luettuna myös ne tapaukset, joissa työvoiman tarpeen tiettyjen järjestelyjen tai tapahtumien takia edeltäpäin tiedetään olevan tavallista suurempi - työt yleensä voidaan tämän työvoiman ja siellä, missä se on mahdollista, tilapäistyöntekijäin avulla hoitaa tarvitsematta turvautua ylityön teettämiseen."

Vaikka lainatussa lausunnossa on käsitelty julkisen yhteisön oikeutta määrätä virkamies tai viranhaltija tämän suostumuksetta tekemään ylityötä, on siitä työneuvoston käsityksen mukaan saatavissa johtoa myös voimassa olevan työaikalain 5 §:n 3 momentin tulkintaan.

Niin työaikalain 5 §:n kirjoitustavasta kuin sen valmisteluasiakirjoista käy työneuvoston mielestä ilmi, että työnantaja ja työntekijä (viranhaltija) voivat sopia toistaiseksi noudatettavasta varallaolosta. Muutoinhan 5 §:n 1 momentin viimeinen virke ("Varallaoloajan pituus ja varallaolon toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti työntekijän vapaa-ajan käyttöä.") olisi tarpeeton. Työaikalain 5 §:n 3 momentin säännös on taas selvästi poikkeus yleissäännöstä. Poikkeussäännöksenä sitä on tulkittava suppeasti ainakin jossakin määrin samankaltaisesti kuin työneuvosto tulkitsee vuoden 1946 työaikalain 11 §:n 8 momentin säännöstä edelle lainatussa lausunnossaan.

Lausuntopyynnössä tarkoitettussa palo- ja pelastustoimessa on epäilyksittä "laadultaan" työaikalain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja töitä. Tässä ei, jo tosiasiatietojen vähäisyyden vuoksi ole mahdollista, eikä työneuvoston mielestä tarpeenkaan pyrkiä edes luonnehtimaan niitä palo- ja pelastustoimen töitä, joita olisi pidettävä "laadultaan" työaikalain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuina töinä kuin toteamalla, että nämä voivat vaihdella yksittäistapauksittain.

Työaikalain 5 §:n 3 momentin mukaan työn "laatu" ei kuitenkaan yksinään riitä perusteeksi julkisyhteisölle määrätä viranhaltija olemaan varalla edes tilapäisesti, vaan tämä edellyttää aina myös "erittäin pakottavia syitä". Jo edellä mainituista syistä työneuvosto ei katso voivansa tässä

yhteydessä antaa yksityiskohtaista lausuntoa siitäkään, minkälaisia syitä olisi pidettävä "erittäin pakottavina".

Työaikalain 5 §:n 3 momentista käy selvästi ilmi, että siinä tarkoitettujen edellytysten tulee täytyä yhtäaikaan. Tällä ja muutoin edellä esitetyillä perusteilla työneuvosto toteaa yleisluontoisena lausuntonaan, että yksinomaan esimerkiksi ennakoitua tai ennakoitavissa olevat yleiset taloudelliset perusteet eivät voi kuin ehkä aivan poikkeuksellisesti täyttää työaikalain 5 §:n 3 momentissa säädettyä edellytystä pakottavuudesta, eikä viranhaltijoiden varallaoloa voida siis järjestää jatkuvasti toistuvaksi julkisyhteisön määräyksellä, vaan tällaisesta on sovittava viranhaltijoidenkin kanssa työaikalain 5 §:n 1 momentissa säädettyin rajoituksin, vaikka työt olisivatkin "laadultaan" lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja.

Sovellettu lainkohta

Työaikalaki (605/1996) 5 §.

Päätös perustui puheenjohtaja Tiitisen ja jäsenten Kangasperko, Kaittola, Rusanen ja Skippari mielipiteeseen.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Työneuvosto äänesti ensin jäsen Virtasen ja sihteerin Paanetojan lausuntoluonnoksista.

Virtasen erivä mielipide seuraavassa:

2. Julkisyhteisön oikeus määrätä viranhaltija varallaoloon

Kunnan viranhaltija ei voi kieltäytyä varallaolosta, mikäli varallaolo on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä. Hallituksen esityksen melko niukoissa perusteluissa työaikalain 5 §:n 3 momentiksi on viitattu julkisyhteisöjen lakisääteisiin velvollisuuksiin huolehtia yhteiskunnan ja yksilön kannalta tärkeistä tehtävistä. Tällaisia tehtäviä voi hallituksen esityksen mukaan olla muun muassa palo- ja pelastustoimissa. Säännöksessä tarkoitettuina töinä ”voitaisiin pitää töitä, joiden on yleisen tai yksityisen edun vuoksi jatkettava häiriintymättöminä” (HE 34/1996, s.42). Töiden olisi oltava luonteeltaan sellaisia, että niitä ei voida siirtää tehtäväksi ilman, että kansalaisen henki, terveys tai omaisuus vaarantuu. Hallituksen esityksessä korostetaan, että julkisen yhteisön on voitava turvata ”kaikissa tilanteissa kansalaisen ja yhteiskunnan turvallisuus ja hyvinvointi”.

Töiden ”laadun” lisäksi viranhaltijan määrääminen olemaan varalla edellyttää ”erittäin pakottavia syitä”. Lainvalmistelutöissä ei ole selvitetty yksityiskohtaisesti, mitä viimeksi lainatulla lausumalla on tarkoitettu. Jonkinlaista johtoa työaikalain 5 §:n 3 momentin tulkintaan voisi periaatteessa saada lain 18 §:n 4 momentin perusteluista. Näissä on kuitenkin vain viitattu lain 5 §:n 3 momentin perusteluihin.

Vuoden 1946 työaikalain (604/1946) 11 §:n 8 momentin mukaan ”viran tai toimenhaltija” ei saanut kieltäytyä tekemästä ylityötä, jos sen suorittaminen oli ”työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä”, vaikka ylityön teettäminen yleensä edellytti virkamiehen tai viranhaltijan suostumusta. Työneuvosto on tästä työaikalain 5 §:n 3 momentin ja 18 §:n 4 momentin kanssa samanasaisesta lainkohdasta antamassaan lausunnossa (TN 208-51) todennut, että

” (T)ämän laatuista työtä on lähinnä sellainen valtion, kunnan tai muun julkisen yhdyskunnan laitoksissa, kuten sairaaloissa, vankiloissa ja huoltolaitoksissa, poliisilaitoksessa, rautateillä (ja postissa) tehtävä työ, jonka yleisen edun takia tulee häiriintymättömästi jatkua. Jos tehtävään pystyvää työvoimaa jostakin syystä ei ole tällaiseen työhön käytettävänä niin paljon, että säännöllinen työaika siihen riittää, on kysymyksessä sellainen työaikalain 11 §:n (3) momentissa tarkoitettu tapaus, jossa viran tai toimen haltija ei saa kieltäytyä tekemästä laissa sallittua määrää ylityötä. Työaikalain asianmukainen soveltaminen edellyttää kuitenkin, että työvoima kysymyksessä olevissa

laitoksissa pidetään niin suurena, että normaalitapauksissa – niihin luetaan myös ne tapaukset, joissa työvoiman tarpeen tiettyjen järjestelyjen taso tapahtumien takia edeltäpäin tiedetään olevan tavallista suurempi – työt yleensä voidaan tämän työvoiman ja siellä, missä se on mahdollista, tilapäistyöntekijäin avulla hoitaa tarvitsematta turvautua ylityön teettämiseen.”

Työneuvoston käsityksen mukaan lausunnosta ei ole saatavissa paljoakaan johtoa voimassa olevan työaikalain 5 §:n 3 momentin tulkintaan. Siinä on lausuntopyynnön sisältöön pitäytyen keskitytty työvoiman vähäiseen merkitykseen. lausunnossa ei ole selvitetty laissa asetettujen edellytysten sisältöä sinänsä.

Niin työaikalain 5 §:n kirjoitustavasta kuin sen valmisteluasiakirjoista käy työneuvoston mielestä ilmi, että työnantaja ja työntekijä (viranhaltija) voivat sopia toistaiseksi noudatettavasta varallaolosta. Muutoinhan 5 §:n 1 momentin viimeinen virke (”Varallaoloajan pituus ja varallaolon toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti työntekijän vapaa-ajan käyttöä.”) olisi tarpeeton. Työaikalain 5 §:n 3 momentin säännös on poikkeus yleissäännöstä. Poikkeussäännöksenä sitä on tulkittava suppeasti. Laissa asetetut edellytykset ovat varsin tiukat. Nekin johtavat siihen, ettei säännös voi tulla sovellettavaksi kovin laajasti.

Lausuntopyynnössä tarkoitettussa palo- ja pelastustoimessa on epäilyksittä ”laadultaan” työaikalain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja töitä. Tässä ei, jo tosiasiatietojen vähäisyyden vuoksi ole mahdollista, eikä työneuvoston mielestä tarpeenkaan pyrkiä edes luonnehtimaan niitä palo- ja pelastustoimen töitä, joita olisi pidettävä ”laadultaan” työaikalain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuina töinä kuin toteamalla, että nämä voivat vaihdella yksittäistapauksittain.

Työaikalain 5 §:n 3 momentin mukaan työn ”laatu” ei kuitenkaan yksinään riitä perusteeksi julkisyhteisölle määrätä viranhaltija olemaan varalla, vaan tämä edellyttää aina myös ”erittäin pakottavia syitä”. Lisäksi varallaolon tulee olla ”välttämätöntä”. Edellä mainitun tiedon vähäisyyden vuoksi työneuvosto ei katso voivansa tässä yhteydessä antaa yksityiskohtaista lausuntoa siitäkään, minkälaisia syitä olisi pidettävä ”erittäin pakottavina”. Varallaolon muoto ja järjestelytapa puolestaan riippuvat työneuvoston mielestä niistä syistä, joiden varallaolo on välttämätöntä.

Esittelijä Paanetoja esitti lausunnon kohtaan 2. viimeiseen kappaleeseen eriävän mielipiteensä, jonka mukaan lausunnon kohdan 2. viimeinen kappale kuuluu:

Työaikalain 5 §:n 3 momentista käy selvästi ilmi, että siinä tarkoitettujen edellytysten tulee täytyä yhtä aikaa. Tällä ja muutoin edellä esitetyillä perusteilla työneuvosto toteaa lausuntonaan, että yksinomaan lausuntopyynnössä tarkoitettujen kaltaiset ennakoitavat tai ennakoitavissa olevat yleiset taloudelliset perusteet eivät voi kuin ehkä aivan poikkeuksellisesti täyttää työaikalain 5 §:n 3 momentissa säädettyä edellytystä pakottavuudesta, eikä viranhaltijoiden varallaoloa voida siis mainitulla perusteella järjestää jatkuvasti toistuvaksi julkisyhteisön määräyksellä, vaan tällaisesta on sovittava viranhaltijoidenkin kanssa työaikalain 5 §:n 1 momentissa säädettyin rajoituksin, vaikka työt olisivatkin ”laadultaan” lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja.

Virtasen ehdotusta kannatti jäsen Äimälä. Esittelijän esitystä kannattivat puheenjohtaja Tiitinen, jäsenet Kangasperko, Kaittola, Rusanen ja Skippari. Esittelijän esitys voitti äänin 5-2.

Seuraavaksi äänestettiin esittelijän esityksen ja puheenjohtaja Tiitisen esityksen, joka on nyt annetun lausunnon sisältöinen, kesken. Puheenjohtajan esitystä kannattivat jäsenet Kangasperko, Kaittola, Rusanen ja Skippari. Sihteerin esitystä kannattivat jäsenet Virtanen ja Äimälä (5-2).

Esittelijä Paanetojan eriävä mielipide, johon jäsenet Virtanen ja Äimälä yhtyivät:

Lausunnon 2 kohdan viimeisen kappaleen tulisi kuulua:

Työaikalain 5 §:n 3 momentista käy selvästi ilmi, että siinä tarkoitettujen edellytysten tulee täytyä yhtäaikaan. Tällä ja muutoin edellä esitetyillä perusteilla työneuvosto toteaa lausuntoon, että yksinomaan lausuntopyynnössä tarkoitetun kaltaiset ennakoituvat tai ennakoitavissa olevat yleiset taloudelliset perusteet eivät voi kuin ehkä aivan poikkeuksellisesti täyttää työaikalain 5 §:n 3 momentissa säädettyä edellytystä pakottavuudesta, eikä viranhaltijoiden varallaoloa voida siis mainitulla perusteella järjestää jatkuvasti toistuvaksi julkisyhteisön määräyksellä, vaan tällaisesta on sovittava viranhaltijoidenkin kanssa työaikalain 5 §:n 1 momentissa säädetyin rajoituksin, vaikka työt olisivatkin "laadultaan" lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja.